

संस्थापक

क.वादापाटील गणपत केदार

॥ विद्या विनयेन शोभते ॥

श्री ब्रम्हानंद स्वामी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, दोडी बु ॥

ता.सिन्नर, जि.नाशिक. फोन : (०२५५१) २९९९८७

महा.शासन मा.क्र. : एन.जी.सी.२००३/नमवि (१/०३) माशि - ३, दि.१५-०७-२००३

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ संलग्न क्रमांक : ID No. PU/NS/AC/74/2003.

NAAC Accredited 'B' Grade with CGPA 2.32

E-mail : sandcommercecollege_dodibk@rediff.com

Website : www.dodicollege.org

f : <https://www.facebook.com/groups/940272903319392/>

ISO - 9001 : 2015

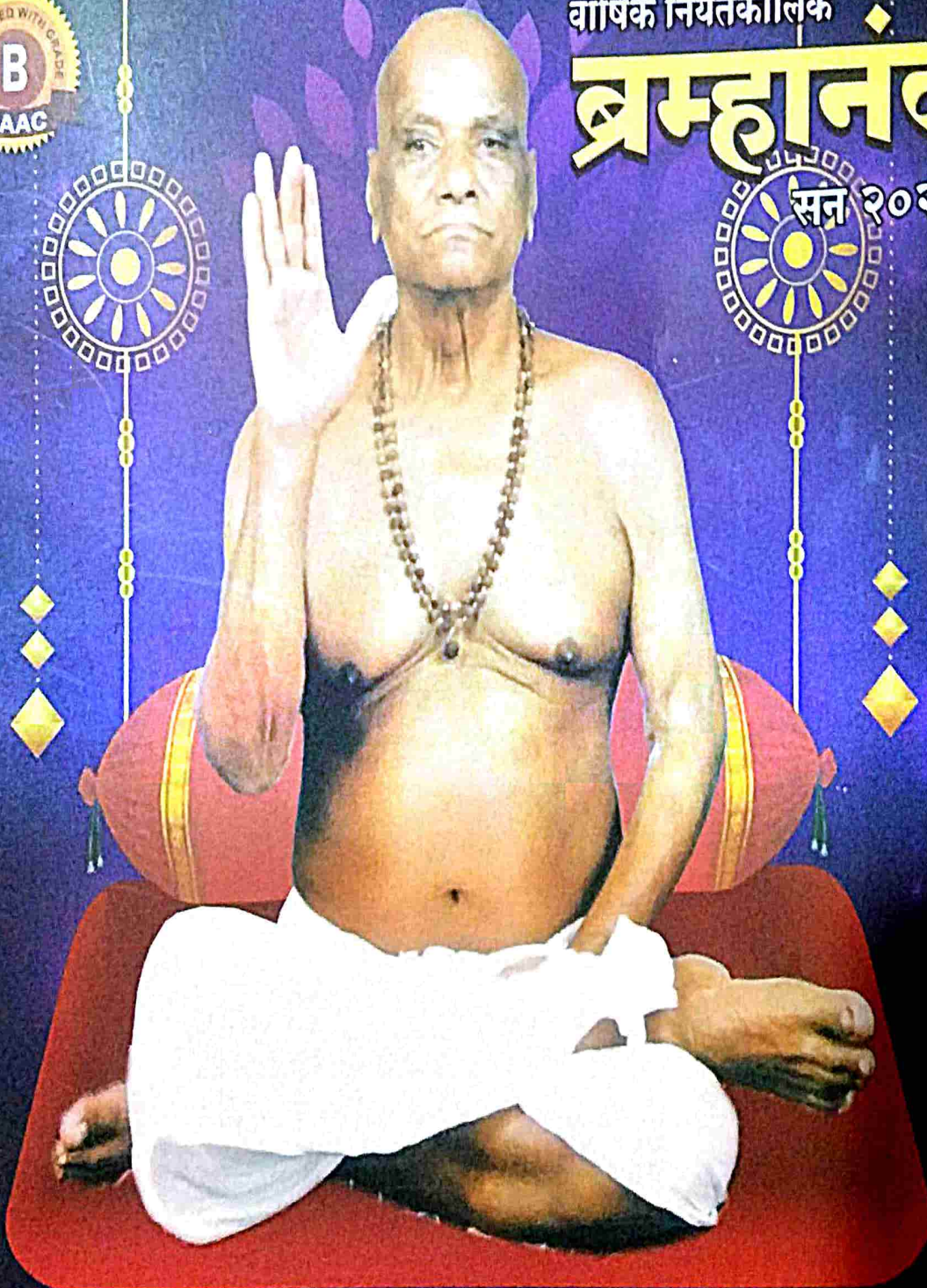
AISHE Code : C-42105

वार्षिक नियतकालिक

ब्रम्हानंद

संज्ञ २०२४

@ananya

* प्रकाशक *

डॉ.विलास दौलतराव आवारी
(प्राचार्य)

* संपादक *

प्रा.निलेश भाऊसाहेब वाक्चौरे
(मराठी विभाग प्रमुख)

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, दोडी बु ॥, ता.सिन्नर, जि.नाशिक

॥ आमचे स्फुर्तीस्थान ॥

स्व.दादापाटील गणपत केदार

ब्रम्हानंद
सं. २०२३-२०२४

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, दोडी बु ॥, ता.सिन्नर, जि.नाशिक

॥ विलास दौलतराव आचार्य ॥

श्री ब्रम्हानंद स्यामो शिक्षण प्रसारक मंडळाचे...
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, दोडी बु ॥

ता.सिन्नर, जि.नाशिक - ४२२ ६०६

फोन : (०२५५९) २९९९८७

NAAC Accredited 'B' Grade with CGPA 2.32

महाराष्ट्र शासन मान्यता क्रमांक : एम.टी.सी. २००३/नमवि (१/०३) भावि - ३ दि. १०-०३-२००३
सर्विगीतार्थ पुणे पुणे विद्यापीठ संतप्र. क्रमांक : ID No.: PUNS/AC/742003
E-mail : artsandcommercecollege_dodibk@rediff.com
Website : www.dodcollege.org AISHE Code : U-42104
https://www.facebook.com/groups/940272903119392/ ISO - 9001 : 2015

वार्षिक नियतकालिक

ब्रम्हानंद

सन २०२३-२०२४

● प्रकाशक ●

डॉ. विलास दौलतराव आचार्य
(प्राचार्य)

● संपादक ●

प्रा. वाकचौरे निमेश भाऊसाहेब
(मराठी विभाग प्रमुख)

ब्रम्हानंद

I. मराठी विभाग

१. फळ बागाचे महत्त्व...	कु. माधुरी शिंदे (T.Y.B.A.)
२. मालकीन...	कु. निलेश आंधळे (T.Y.B.A.)
३. सामाजिक एकता आणि पर्यावरण संरक्षण...	कु. विपक सांगळे (T.Y.B.Com.)
४. शेतकरी...	कु. शुभांगी आव्हाड (S.Y.B.Com.)
५. लड फक्त हिंमतीने लड...	कु. माधुरी शिंदे (T.Y.B.A.)
६. द्राक्षांचा पालेकित्ता-नाशिक भाद्रमा जिल्हा	कु. समिशा वराडे (S.Y.B.Com.)
७. जागतिक महिला दिन व येरेसा सर्बेर	कु. सोनाली गोसावी (S.Y.B.A.)
मालक सहसंबंध...	
८. फक्त स्वतः साठी जगू न पाहा...	कु. अश्विनी वैद्य (T.Y.B.A.)
९. जागतिक महिला दिन...	कु. अश्विनी काकड (S.A.R.Com.)
१०. पुन्हा लडेल...	कु. प्रथमेश कोरडे (S.Y.B.A.)
११. शेतकरी भाद्रमा अन्नदाता...	कु. अश्विनी चव्हेर (T.Y.B.A.)
१२. भारतीय रेल्वेचे निर्माण-वाना जगन्नाथ शंकरराव...	कु. अनुराधा वाकचौरे (S.Y.B.A.)
१३. भारतीयवाचा अमृत महोत्सव...	कु. प्रतिभा नवल (T.Y.B.Com.)
१४. केंद्रीय अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ ची वैशिष्ट्ये	कु. वैष्णवी जोशी (T.Y.B.Com.)
१५. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - एक बूटीसेप	प्रा. निलेश वाकचौरे (मराठी विभाग प्रमुख)
१६. आईचे भविष्य...	कु. प्रतिभा वेगमुख (T.Y.B.Com.)
१७. एक राष्ट्र एक विद्यार्थी	प्रा. संदिप भावड (राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख)
१८. स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव	प्रा. राजेंद्र केदार (इतिहास विभाग प्रमुख)
१९. अवती भोवती	कु. नितिन उगले (T.Y.B.A.)
२०. पाण्याची वेगवेगळी नावे	कु. सौरभ वराडे (T.Y.B.A.)
२१. मराठी भाषा गौरव...	कु. साक्षी आव्हाड (S.Y.B.A.)
२२. बीजमाता - राहीबाई पोपेर	कु. श्रद्धा विडवे (F.Y.B.Com.)
२३. कोविड-१९ चा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर परिणाम	कु. मिजिता सांगळे (T.Y.B.A.)
२४. आई...	कु. गौरी गोधडे (T.Y.B.A.)

II. इंग्रजी विभाग

1. Vocabulary	- Daware Poonam Sanjay (T.Y.B.A.)
2. Ukraim Russia War Summary	- Avhad Vilas Balasaheb (T.Y.B.A.)
3. Environment	- Sanap Jyoti Nivrutti (S.Y.B.A.)

4. The Importance of Higher Education	- Sangale Tejal (S.Y.B.A.)
5. Skilling The Youth of India	- Tupe Reshma (F.Y.B.A.)
6. Pollution	- Sirsath Rutuja (F.Y.B.A.)
7. True	- Kadari Alsaba (T.Y.B.A.)
8. The Doll's House	- Sangale Rutuja (S.Y.B.A.)
9. Dr. Babasaheb Ambedkar	- Sirsath Rutuja (F.Y.B.A.)
10. Youth of India	- Yadav Pooja (T.Y.B.A.)
11. Proverbs	- Wakchaure Anuradha (S.Y.B.A.)
12. Toasted English	- Tupe Reshma Gorakh (F.Y.B.A.)
13. My favourite Sportsman - Rohit Sharma	- Avhad Rutuja Bhausaheb (S.Y.B.A.)
14. Impact of Globalization On English Language	- Prof. Avhad Somnath Shripat (HOD, Department of English)
15. Prayer	- Kshirsagar Abhijit (S.Y.B.Com.)

III. अद्ययावत विभाग

१. विद्यार्थी विकास मंडळ	- प्रा. निलेश वाकचौरे (विद्यार्थी विकास मंडळ अधिकारी)
२. राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.) - विशेष शिबिरी	- श्रीमती डॉ. निलोफर शेख व प्रा. सोमनाथ आव्हाड (राष्ट्रीय सेवा योजना अधिकारी)
३. राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.) नियमित कार्यक्रम	- श्रीमती डॉ. निलोफर शेख व प्रा. सोमनाथ आव्हाड (राष्ट्रीय सेवा योजना अधिकारी)
४. पंचालय विभाग	- प्रा. विजय कांगणे (ग्रंथालय विभाग प्रमुख)
५. करिअर क्लब	- प्रा. विजय कांगणे (करिअर क्लब विभाग प्रमुख)
६. सहल विभाग	- प्रा. बाबासाहेब कासार (सहल विभाग प्रमुख)
७. मराठी विभाग	- प्रा. निलेश वाकचौरे (मराठी विभाग प्रमुख)
८. इंग्रजी विभाग	- प्रा. सोमनाथ आव्हाड (इंग्रजी विभाग प्रमुख)
९. इतिहास विभाग	- प्रा. राजेंद्र केदार (इतिहास विभाग प्रमुख)
१०. भूगोल विभाग	- प्रा. बाबासाहेब कासार (भूगोल विभाग प्रमुख)
११. सांस्कृतिक विभाग	- प्रा. बाबासाहेब कासार (सांस्कृतिक विभाग प्रमुख)
१२. राज्यशास्त्र विभाग	- प्रा. संदिप भावड (राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख)
१३. अर्थशास्त्र विभाग	- डॉ. निलोफर शेख (अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख)
१४. वाणिज्य विभाग	- प्रा. सोमेश्वर बलक (वाणिज्य विभाग प्रमुख)

IV. महाविद्यालयानेले प्राध्यापक व प्राध्यागकेतर सेवक पुं...

IV. महाविद्यालयानेले विविध समित्या...

...मराठी विभाग...

गद्य व पद्य विभाग

फळ बागांचे महत्त्व...

डॉ. जितेंद्र बापुशी भारत (I.Y.B.A.)

◆ फळबाग लागवडीचे महत्त्व :

सर्वोत्तम शेतपालनात पोषक घटक व मिळणे ही खरी सफलता असते आहे. या पार्श्वभूमीवर शेती व्यवसायाला फळबागांची जोड अनिश्चय फायदेशीर उपाय असल्याचे स्पष्ट झाले आहे. देशातर्गत तसेच आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेतही बाजाराची मागता मिळणारा घटक आणि निर्यातीसाठी दिल्ली जलपाटी व्हातना यामुळे फळबागांची लागवड खात्रीशील यशस्वी ठाव आहे. त्यामुळे बहुतांश शेतकऱ्यांनी या जोड व्यवसायाचा विचार करावला हवा. कोरणात आंबा आणि काजू लागवड, पश्चिम महाराष्ट्रात द्राक्षे, पेठ आणि डाळिंब, उत्तर महाराष्ट्रात केळी लागवड, वाणपु अग्रभागात मंडी लागवड अशी विविध भागात विविध प्रकारची फळे प्रसिद्ध आहेत.

त्यात काही ठिकाणी भाजमान, डोंगर उतार तर काही ठिकाणी सपाट प्रदेश आहे. तसेच पोषकद्रव्यांच्या, सालामर जमिनी, काळ्या, पांढऱ्या जमिनी अशा वेगवेगळ्या प्रकारच्या जमिनी निरनिराळ्या फळांच्या बाढीस उपयुक्त आहेत. द्राक्षे, अंबीर, बोरे ही फळे शुक्रवणे तसेच रम, आंबा, द्राक्षे लिंबू यांचा रस काढून रिकवणे, आवळा, लिंबू, आंबा, करवडे यापासून विविध लोणची बनवणे, असे पत्रिया उद्योग निर्माण होत आहेत. यामुळे फळबागा लागवडीचे महत्त्व वाढत आहे.

◆ फळबाग :

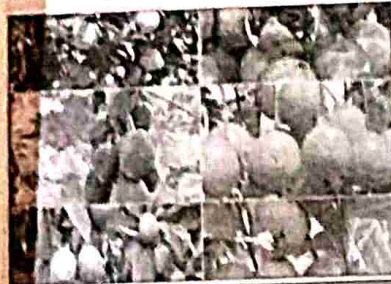
फळ प्राचीन काळापासून मनुष्याच्या आहारात फळांच्या समावेश असल्याचे आढळून येते. मनुष्य भटक्या स्थितीत फिरत असताना तो प्राण्याची शिकार व जंगलातील लहान मोठी फळे यांचे उदरनिर्वाह करित असे. कालांतराने तो शेती करू लागल्यावर फळझाडांनी लागवड निवचामयानाप्रवीची लहान मोठ्या प्रमाणावर होऊ लागली अगदी इतिहासिकयन लोकांनी खजूर, द्राक्षे, आलिव्ह, अंबीर, केळी, लिंबू ही फळे आणि डाळिंब या फळझाडांनी लागवड सुरू केली. डाळिंबाची लागवड इ.स.पू. ३५०० वर्षां पूर्वीच्या काळात होत असे.

भारतातही फळझाडांनी लागवड प्राचीन काळापासून होत असल्याचे आढळून आले आहे. इ.स.पू. चौथ्या शतकात लिहिलेल्या कौटिल्य याच्या अर्थशास्त्रात द्राक्षांच्या लागवडी संबंधी उल्लेख आहे. सुमारे ४००० वर्षांपासून आंबा लागवडीत आहे असे दिग्गते केळी, नारळ व आंबा ही फळे प्राचीन काळात देवाला अर्पण करण्याची पद्धत आणि घराचे दरवाजे व रस्त्यावरील कपाची मुशोभित करण्यासाठी आंबा व केळी या झाडांच्या पानांचा उपयोग हे फळझाडांच्या लागवडीसंबंधी पूर्ण देणारे पुरावे आहेत.

◆ आहारातील फळांचे महत्त्व :

फळात पचनसम सुलभ अशा प्रकारची शर्करा असते त्यामुळे ती लहान मुले व उतार वयाच्या अर्धवा अशा प्रौढांसाठी फार उपयुक्त आहेत. आंबा, पपई फणस आणि खजूर या फळात 'अ' जीवनसत्व काजू, अक्रोड, बदाम, जमदाळू, केळी, राफरचंद यात 'ब-१', जीवनसत्व बेल, लिची, पप, अननस, डाळींब यात 'ब-२' जीवनसत्व आणि पपई, लि गटातील फळे बोर, आवळा फळात 'क' जीवनसत्व असते.

प्रत्येक मनुष्याच्या आहारात दर दिवसाला कमीत क

६० प्रेम फळांचा समावेश असणे आवश्यक आहे. परंतु भारतात हे प्रमाण फक्त १५ प्रेमच्या आसपास आहे.

♦ क्षेत्र व उत्पादन :

जागतिक उत्पादनाच्या दृष्टीने सफरचंद, द्राक्षे, संत्रे, मोगंबी व लिंबू गटातील इतर फळे, केळी आणि आंबा ही फळे विशेष महत्वाची आहेत. त्या छाटोछाट आलिव्ह, नासपाती, पीच (सतवाडु) अलुबुखार ही फळे असून त्यानंतर खजूर, अननस, बरदाळू, अंशूकेंडो व स्ट्रॉबेरी या फळांचा क्रमांक लागतो जगात सर्वात अधिक उत्पादन द्राक्षांचे असून त्याछाटोछाट लिंबू गटातील फळांचे आहे. त्यानंतर अनुक्रमे केळी व सफरचंद यांचा क्रमांक लागतो.

♦ हवामान :

फळबागांच्या लागवडीत जमीन व हवामान या दोन बाबींना फार महत्त्व आहे व त्यातही हवामानाला विशेष महत्त्व आहे. तापमान, आर्द्रता, पाऊस व बारा हे हवामानाचे मुख्य घटक आहेत. सफरचंदाला थंड हवामान लागते. फणस व केळी यासारख्या फळांना उष्ण हवामान व मुबलक प्रमाणात हवेतील आर्द्रता लागते. फळझाडांची लागवड ठरवताना एकुण पर्यायानाचा विचार करावा लागतो.

♦ उष्ण प्रदेशीय हवामानातील फळे :

आंबा, केळी, काजू, चिकू, अननस, पपई आणि फणस या फळांना उन्हाळ्यात उष्ण व दमट आणि हिवाळ्यात सौम्य हवामान लागते.

♦ उष्ण कटिबंधाच्या हवामानातील फळे :

संत्रे, मोगंबी, आदीकरून लिंबू गटातील फळे लिची, फालसा, अंजीर, खजूर, द्राक्षे, पेरा, डाळींब ही खऱ्या अर्थाने उष्ण प्रदेशीय हवामानातील फळे आहेत.

♦ समशीतोष्ण प्रदेशीय हवामानातील फळे :

यात सफरचंद, नासपाती, अक्रोड, बदाम यांसारखी १,५०० ते २,४०० मी उंचीच्या प्रदेशात वाढणारी आणि पीच, अलुबुखार, जरादाळू व स्ट्रॉबेरी ही फळे आढळतात.

♦ जागेची निवड व आरक्षण :

हवामान, जमीन व पाणीपुरवठा या गोष्टींचा विचार करून बाजारपेठेपासून शक्य तितक्या नजीक फळांच्या जागे परत करावी. झाडे लावण्यासाठी बागेच्या नजीक (मांडणीच्या) चार पध्दती प्रचलित आहेत. १) पौलस पध्दत, झाडांना पुरेसा प्रकाश मिळण्याची आवश्यकता सुलभ अंतर मशागत या गोष्टींचा विचार करून झाडांच्या अंतरावर लावावित हे फळांचा प्रकार, जमिनीची पाणीपुरवठा आणि मांडणीची पध्दत यावर अवलंबून असते.

♦ अभिवृद्धी :

फळझाडांची अभिवृद्धी बिया लागून अर्ध्या वर्षा पध्दतीने करतात. त्यापारीदृष्ट्या महत्वाच्या बाबत फळझाडांची अभिवृद्धी शासकीय पध्दतीने करतात.

♦ पाणी देण्याची पध्दती :

फळझाडांना पाणी देताना ते त्यांच्या सर्वां मुख्य पोहोचेल एवढ्याच मर्यादेपर्यंत देणे इष्ट असते यापेक्षा पाणी दिल्यास ते वाया जाते हे लक्षात घेवून पाणी पावसा पध्दतीचा अवलंब करणे इष्ट असते. पाणी देण्याच्या पध्दती पध्दती भारततात प्रचलित आहेत : १) मोकार पध्दत २) शीतानुसार फळे साठविण्यास ती जास्त दिवस टिकू शकतात. मात्र निमिगळी फळे कोणत्या तापमानात साठविण्यास ते घागले राहतात याचा विचार अवश्य करावा.

♦ फळझाडांना आकार देणे व छाटणी :

काही फळझाडांना छाटणी न केल्यास त्यांची अमर्याद होते आणि त्यांना जास्त प्रमाणावर फळे पलत ना ज्यावेळी झाडाची वार्षिक वाढ काढून टाकण्यात येते त्या छाटणी असे नाव आहे. छाटणीमध्ये झाडाच्या आकाराचा वाधा येत नाही.

♦ फळधारणा :

फळझाडांची फळे धरण्याची क्षमता बाह्य परिस्थिती आणि त्यांचे आंतरिक गुणधर्मावर अवलंबून असते हे

मालकीन...

- कु.निलेश आंधळे (T.Y.B.A.)

जन्म घेतलाय पित्याच्या घरी
मृत्यु येणार पतीच्या घरी
असा कोणता उंबरा आहे ज्या घरची तुच मालकिन खरी? ॥ १ ॥
परके घन म्हणत म्हणत
आपले मुष्ट पाक्यासारखं वागतात
मासरी गेल्यावर परके, तर मासखणाला जागतात
मिळून मिसळून रहावं ही तर जन्मापासूनचीच शिकवण खरी,
असा कोणता उंबरा आहे ज्या घरची तुच मालकिन खरी ॥ २ ॥
मुले, धक्काम, नोकरी शिवाय
मंसाच आजकाल प्रकृत नाही.
कौतुकाची दोन फुले नवरासुष्टा कधी वाहत नाही.
कितीही त्रास झाला तरी मुग मिळून गय बसाव लागते, कारण
म्हणतात ना मासरी जानाना तोंड शिजून जावं लागतं
प्रत्येक वादाचा शेवट असतो. जा मग तुझ्या बापाच्या घरी
असा कोणता उंबरा आहे ज्या घरची तुच मालकिन खरी? ॥ ३ ॥
कधी मिळणार प्रत्येक घी ला तिच्या हक्काच घर
ज्यात प्रत्येक गोष्ट तिच्या आवडीनुसार होणार
फर्निचर, कपडे, स्वयंपाकच काय तर
तिच्या आनंदाचं गाणं ती मोठ्या आवाजात गाणार
तिच्या मुखावर खुश होऊन लक्ष्मी ही येईल मग
तुमच्या घरी,
मोकळा खास घेत अभिमानाने जगू शकेल तिच्या घरी
त्याच घरची असेल ती एक मालकिन खरी ॥ ४ ॥

तापमान, पाऊस, वाग आणि फुलांचे पडणारे रोग व किडी यांचा फुलांतील परागण आणि फळे घरणे यांचे अनुभूत परिणाम होतो.

♦ फुलांची व फळांची विक्री :

काही फळझाडांना एक वर्षी बहुमंज्येने फुले व फळे येतात व पुढील वर्षीत शाकीव वृद्धी कमी होऊन फुले व फळेही कमी येतात. ज्या वर्षी फुले व फळे जास्त येतात त्या वर्षी फळतुलीबाश अथवा निमी फळे काढणे या विक्रीची म्हणतात.

♦ रोग व किडींचे नियंत्रण :

शाकरीता वनस्पती रोग विज्ञान, कीटकशास्त्र, व फळकनाशके तसेच त्या त्या फळावरील नोंदी पहाव्यात.

♦ फळांची तोडणी, साठवणी व विक्री :

फळांनी तोडणी केव्हा करावयाची हे फळांच्या प्रकारावर आणि कोणत्या स्वरूपात त्याचा वापर करावयाचा यावर अवलंबून असते. फल परिपक्व होण्याच्या सुमारास फळांचा रंग बदलतो. नासपाती फळ झाडावर पिकू दिल्यास ते लवकर घराब होते.

फळे तोडल्यास विक्रीला पाठविण्यापूर्वी त्यातील फार पिकलेली व कच्ची फळे बाजूला काढावी. भारतात अंगमार्क पध्दतीने फळांची प्रतवारी लावण्याची शिफारस केली जाते. शीतानुसार फळे साठविण्यास ती जास्त दिवस टिकू शकतात. मात्र निमिगळी फळे कोणत्या तापमानात साठविण्यास ते घागले राहतात याचा विचार अवश्य करावा.

लढ फक्त हिंमतीने लढ...

कुसुमि कावुनी भावन (L.V.B.A.)

एते उदने वसुधाम
विद्या वसुधाम एते विदुः
कोमले दुष्टे : कोमल एतदुः
अमुन आशुधायक वदते ? (१ १)

बहुक नापी ज्ञान अस्मिन्
आत्मन ही शिक्षण वादीः
विपदाश्चा विपदाश्च
पराध्यायादी शिक्षण वादीः (१ २)

एतिसून वरीविकीय ही
वाय लयादीने इतान वादी
शिकव विद्याची वादी मनुन
बघीच अनुपम वागत वादी (१ २)

कोमल काती सागा न्यासा
पुरस्कृतने क्षमाविन
सरीही वीर पुलकती, विद्या अत्र
कोकील माने मं दुजे गीत (१ ३)

एकनामादी युती
काय वादी अर्धे
मन व उधाने वासते
कोमल हेरी एकवने ? (१ ३)

मध्यातीची दुही देवा
पुलांची काठी कवी जेही
मध्याथा पीठासाठी विक
कोमलीची ने काय जरी वही (१ ४)

इत वादी मुलापरीच
कम वीच देऊन उताने
मन व विनम एते इत
कोमल वीक व घडते ? (१ ४)

वाक नको बडोच
मन विना वातावर वाण
जीव एवढा म्बल वादी
वाककालाची एककावुन वाण (१ ५)

कुडेही वादी कवी जी
मका वादी अदी
विद्वान देऊन विद्वाने विद्वाने का
कोमला वीकवादी ? (१ ५)

काळजा आर्द्राचे लेक
कधी मरणातुडे सुकता का ?
किलीही तपला सुवेती
मनुदुतातुडे कधी सुकता का (१ ६)

एध्याथाथा साध्याथा
पावुन वेनी कुच
लादीक इतुनम काडता का ?
अन विनमन वादी विद्या (१ ६)

विद्यारथा वाटेका
एक विधीदुलने पात
नु फक्त विनमन देव
पुला मुगी देईल धाणी वाव (१ ६)

एव एव एवुन वैन
कव्यातुन धन देती
साण का कोमलकुतुन
ही मिळुनी वेचन देती (१ ७)

विद्यारथे विकु आत्म
पुला वसाथा पद
आत्मवाची लढाई फक्त विधीने लढे
आत्मवाची लढाई फक्त विधीने लढे

प्राशांचा घालेकित्ता - नाशिक, माझा जिल्हा

(कुसुमादी शर्मिष्ठा शमन (S.Y.B.Comb.)

एकदाची वाद केलेला हीच दुसऱ्या वेळ
वसुधामासाठी सोडून नवरा करताना एकापारजे वी असलेले व
ही असलेले जसे एव एकच पडताना एव वेलाची पाने
आपकामने लपवत व विधी असताना

दुसऱ्याने एव शिकव लपव व काळज जसे मग
आपकामने कधी दुसरे शिकवी असून विकलावका विकलास
शिकवे होताना दुसऱ्याचा आचार नकोले असतो त्याचे मणी
मकामकाल सोडले काळज पडू नका हीच दुसऱ्याचा आडावता
केलाची कुने विकलास त्याची असताना दुसरे कधी असताना
दुसरे कधी असताना घरीला आकार असताना शिकवकावेत
दुसऱ्याची वच असताना हीच

मासकन व काव जेवणाना घडताना पुला साठवता

शिकव व पुसत मन् वर विद्याताना दुसऱ्याची लपवत केलेली
होताना काव मन् वर विद्याताना दुसऱ्याची लपवत केलेली
होताना काव मन् वर विद्याताना दुसऱ्याची लपवत केलेली

दुसऱ्यापारजे व वी आणि ही वीकवकावे तसेच लोड
आणि कावणी पौष्टिक पानक, भातू पिकवण व मनुकोडे असले
हीच आ पुसत असले त्याचा कोडी शुष्क कवणी असताना का
जे, घालवते व तीच पु लोवत व कावत वाद होताना का
का घालवते व काव कावणाना घडत होते दुसरे घालवणुची
ही म्बलक पुसत घडणुची

दुसरे विविध लपव करताना व पुसतानी असताना
दुसरे लपव शिकवी दुसरे घालव कावताना आहेत मन् वर विद्या
काव, शिकव, कावण पुसतानी लपव आणि आणी व दुसरे एव

आहेत शिकवी हातानी दुसरे घुलत पावती असताना पुसत एव
अपुन २० व २०० दुसरे असलेल्या मुसुकावानी वेव हातानी
दुसरे लोवताना असताना

हे कित्तीने 'ती' वृद्धावलीन कावताना आहे लपवताने
कित्तीने वेवताना असताना आहे दुसऱ्याचा वाच वसुधाम
वसुधामासाठी केला हातो शिकवता कधी लपवताना दुसरे व
असताना कावणानी आहे वाचा लोड व कावताना काव लपवताना
लोडवताना आहे कावण लपव असतानाच पौष्टिक लपवताना
आपले कृती शिकवी राहते घालवता दुसऱ्यापारजे आडावताना
मुसुकावानी लपवता पौष्टिकाना दुसरे दिना जरी

दुसरे हा वीच कावताना आलेला लपव आलेला आहे
घडताना लपवताना दुसऱ्यापारजे व वी आणि ही
वीकवकावे लपवताना दुसरे लपवताना लपवताना लपवताना
पिकवण व मनुकोडे असताना आणि का पुसत असताना लपवत
काडी शुष्क कवणी असताना का दुसरे लपवताना व काव
लपवताना घडत होते दुसरे घालवणुची वेवनी म्बलक पुसत
घडणुची

दुसरे लपवताना दुसरे लपवताना दुसरे लपवताना
कावताना आहे वाचा लोड व कावताना काव लपवताना
लोडवताना आहे कावण लपवत असतानाच पौष्टिक लपवताना
आपले कृती शिकवी राहते घालवता दुसऱ्यापारजे आडावताना
का मुसुकावानी लपवताना पौष्टिकाना दुसरे दिना जरी शिकवी हातानी
दुसरे घुलत पावती असताना पुसत एव असताना २० व २०० दुसरे
असलेल्या मुसुकावानी वेव हातानी दुसरे लोवताना असताना
व पुसतानीका असताना शिकवताना वेव आहे दुसरे व लोवतानाची
आणि कधी शिकवी हातानी केलेली वीच असताना आणि दुसरे
लोडवताना हे कधी लपवताना आहे वाचा लोड व कावताना आहे
दुसऱ्याचा हातानी (Support) आहे घालवताना आहे

दुसऱ्याचा पद मुसुकावे २ व २० दुसरे लपव असताना
दुसऱ्याचा पदकाव कावणी हातानीकावताना असताना वा वसुधामासाठी
काडीका हातानी कावताना वे लोडका पडताना असताना लपवताना पुसत
घडतानाच कावताना लपवताना लपवताना काव वीच लपवताना आडावताना
२० व २० पुसत लपवतानाच पौष्टिक लपवताना

फळ बागांचे महत्त्व

फळबाग लागवडीचे महत्त्व सदाशिवीत शेतमालकांना ज्ञेय भाव मिळतो ही सरी जगजा ठरत आहे या पार्श्वभूमीवर खोती परायाणा फळबागांची जोड अतिशय फायदेशीर ठरत असल्याचे हे ज्ञान आहे. देशांतर्गत तसेच आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेतही माही जंगला मिळणारा भाव आणी निर्गतीसाठी दिल्ली जारी पाकना यामुळे फळबागांची लागवड आग्नीश्रीर यशस्वी आहे त्यामुळे बहुतांश शेतकऱ्यांनी या जोडव्यवसायाचा विकास घेतला ह्या कोकणात आंबा आणी काजू लागवड, पश्चिम राज्यात द्राक्षे, पेरू आणी इळींब, उत्तर मध्यराज्यात केळी लागवड, नागपूर अमरावती भागात संत्रा लागवड अशी विविध भागात विविध प्रकारची फळे प्रसिद्ध आहेत तसेच राज्यात काही ठिकाणी भाळरान, डोंगर उतार तर काही ठिकाणी गट प्रदेश आहे.

तसेच पौष्टिकांच्या, लाकरार जमिनी, काळ्या, पांढऱ्या जमिनी अशा वेगवेगळ्या प्रकारच्या जमिनी निवडिलेल्या वळंच्या वाढीस उपयुक्त आहेत द्राक्षे, अंजीर, बोर हे फळे कवठे, संत्रा, आंबा, द्राक्षे, लिंबू यांचा रस काढून रिकवळी घेऊन, लिंबू, आंबा, कसवडे आपापसाळ लोणची वनवणे, असे फळा उद्योग निर्माण होत आहेत यामुळे फळबागा लागवडीचा वाव वाढत आहे.

फळबाग: फार प्राचीन काळापासून मनुष्याच्या आहारात फळांचा समावेश असल्याचे साबळून येते मनुष्य शरत्काळ स्थितीत फिरत असताना तो प्राण्याची शिकार व जंगलातील लहान मोठी फळे यांचे उदरनिर्वाह करीत असे. काळांतराने तो शेती करू लागल्यावर फळबागांची लागवड निवासस्थानाभोवती लहान प्रमाणावर होऊ लागली असावी इजिप्शियन लोक अजूर, द्राक्षे, ऑलिव्ह, अंजीर, केळी, लिंबू, गरतील फळे

सुभाष

फळे झाडी इच्छिब या फळझाडांची लागवड सुरु केली. डाळियाची लागवड इ अ पू 3000 चणे या काळात होत असे.

भारतातही फळझाडांची लागवड प्राचीन काळापासुन होत असतयाचे साडेवून माले आहे इ अ पू चौथ्या शतकात लिहितेल्या कौटिलीय अथवाशाशात द्राक्षया लागवडीसवधी उल्लेख आहे मू 3000 वर्षांपासुन आंबा लागवडीत आहे असे दिसते केळी, तारव व आंबा ही फळे प्राचीन काळात देवतांना अर्पण करवयाची पध्दत आढी घरांचे दरवाजे व दरवाघरील कमानांनी सुशोभित करव्यासाठी आंबा व केळी या झाडांच्या पानाचा उपयोग हे फळझाडांच्या लागवडीसवधी पुरी देणारे पुगडे जाहेत.

आहारातील फळांचे महत्त्व :- फळांत पचनास सुलभ अशा प्रकारची शर्करा असते, त्यामुळे ती लहान मुले व उतार उराच्या अथवा अशक्त प्रांदांसाठी फार उपयुक्त आहेत आंबा, पपई फलस आढी खजूर या फळांत अ जीवनसत्व, काजू, अक्रोड, बदाम, जवळ, केळी, अफरचंद यांत ब जीवनसत्व केस, लिची, पपई, अननस, इच्छिब यांत बर जीवनसत्व आढी पपई लिंबू गटातील फळे, बोर, आवळा फळांत क जीवनसत्व असते

प्रत्येक मानव्याच्या आहारात दर दिवसाला कमीत कमी 40 ग्रॅम फळांचा समावेश असणे आवश्यक आहे, परंतु, भारतात हे प्रमाण फक्त 9 ग्रॅम च्या आसपास आहे

इत्र व उत्पादन : जागतिक स्तरावनाच्या दृष्टीने अफरचंद, फ्रांसे, संत्रे, मोसंबे व लिंबू गटातील इतर फळे, केळी आढी आंबा ही फळे विभेव महत्त्वाची आहेत त्याचालोखाल ऑलिव, भासपाती, पीप (सत्वाळ), अलुबुखार ही फळे असत्र त्यांततर खजूर, अननस, जवळ, अटोकेडो व स्ट्रॉबेरी या फळांचा क्रमांक लागतो जगात सर्वात अधिक उत्पादन फ्रांसांचे असून त्याचालोखाल लिंबू गटातील फळांचे आहे त्यांततर अनुक्रमे केळी व अफरचंद यांचा क्रमांक लागतो

हवामान : फळझाडांच्या लागवडीत जमीन व हवामान यांचा प्रभाव जास्त जाणी दिसून येते त्यातही हवामानाला विशेष महत्त्व आहे तापमान, आर्द्रता, पाऊस व वारा हे हवामानाचे

स्य हरेक आहेत अफरचंदाला थंड हवामान लागते ज.तास व केळी यांसारख्या फळांना थुला हवामान व सुबलक प्रभावात प्रतीक आर्द्रता लागते फळझाडांची लागवड दरवतांना ताकुला जन्ममानाचा विचार करावा लागतो

थुला प्रदेशीय हवामानातील फळे : आंबा, केळी, काजू, लिंबू, अननस, पपई आढी ज.तास या फळांना अहळ्यात हो व दमट आढी हवळ्यात शौथ हवामान लागते

उपोहा कश्चिंदाच्या हवामानातील फळे अरी, मोसंबी, माडीकरुन लिंबू गटातील फळे लिची, फालसा, अजीव, खजूर, फ्रांसे, पेरु, इच्छिब ही अया अर्धाने उपोहा प्रदेशीय हवामानातील फळे आहेत

सम्पतीतोहा प्रदेशीय हवामानातील फळे : यांत अफरचंद, नराती, अक्रोड, बदाम यांसारखी 9,500 ते 1,500 मी उंचीच्या दशात वाढवारी उगाढी पीप, अलुबुखार, जगदाळ व स्ट्रॉबेरी फळे आढळतात

जागेची निवड व आखणी : हवामान, जमीन व पाणीपुरवठा या गोष्टींचा एकठा विचार करुन बाजारपेठेपासुन एक निवडग नजीक फळझाडांची जागा पसंत कराढी मोड लावठ्यासाठी बागेच्या आखणीच्या (माडणीच्या) चार पध्दती चलीत आहेत (1) चौरस, (2) चरकोळी (3) कर्णाकृती व (4) समपातळी झाडांच्या वाढीची पध्दत, जाडाना पुरेसा प्रकार फळझाडांची आवश्यकता आढी सुलभ अंतर म्हागत त गोष्टींचा विचार करुन माडाच्या माडणी अर्पत्र प्रचलीन लोखंडीय आहे जागेत फळझाडे किती अंतरावर लाववती फळणा प्रकार, जमिनीची प्रत, पाणीपुरवठा आढी माडणीची पध्दत यांचर प्रतलपुन असते

अभिवृद्धी : फळझाडांची अभिवृद्धी विद्या लापुन अथवा कोथ पध्दतीने करतात त्यापारीद्वया महत्त्वाच्या वेदुतेक अर्त फळझाडांची अभिवृद्धी शाब्द्रीय पध्दतीने करतात पाणी देव्याची पध्दती. फळझाडांना पाणी देताना ते त्यांचा सर्त मुळापयत पोहोचेल तपट्यात म्हादेपयत देणे इर असते. यापेक्षा जास्त पाणी दिल्यास ते पाया जाते, हे लक्षात पुन पाणी देव्याच्या पध्दतीचा प्रबलव करणे इर असते

2000-2001 (2000-2001)

कविता

(2000-2001)

विश्व शास्त्री STBA

हारे उने वाकदान
विश्व वाकदान यका विने
कोकनी सुगी, कोकन पक्कल
पक्कन भासावला जेते।

अनिशुच फीस्वीतिन हो
वृक्ष लम्बानीन मधाम नाकी
शिकार मिळनी नही पक्कन
वधीय सक्कान मधाम नाकी ॥

शारकुलाभती सुनी कान नही बर्त
दवतला उकारने कोक वाकक कोन देतो पक्कन

हात नाकी कुजराविया
फका रोच रोकन भागन
अवतानु विने हारे हात
उना पडेन भागने ।

कोकनी नाकी यका नही
नकार नाकी कोकी निवेदन
कोकनी विमणी विने उ
कोकनी कोकनी नाकी ।

एखावाभावा अंशनावा
एखुन घेती कुश न्हि कुवाक
इवकुश काकना हात
अत विवाशन नाकी विना

राव राव रावुन कें काकन
अत देतो नांवा हार कोकनाकुन
ते निहती विने घेती

वरुणेश्वरी मातु शोभा
 अश्विनी शिव पार्वती
 विष्णुशक्ति गणेशाय
 प्रणामाकरं विष्णु पार्वती

वेतु नरो मंगला त्यांना
 पुत्रदाते, नवनामिन तरीही
 होय पुत्रवती, विद्यारा कुन
 वेदीक गाते मंगुल जीत

मद्यममिणी दुर्गादेवा पुत्रवती
 कृती कृती तरी मद्याच्या पोटाच्याही
 शिवा होणारीही हीत्या इती नाणे

शाक्य नरो कर्मा मय, मीना मया
 दंग निव मया स्वयं नारी मया
 अश्विनी मया

कल्याण शर्वणा के अती मंगलायुक्त
 अश्विनी हा अश्विनी तापना अश्विनी
 मया अती दुर्गा मया

शिवशक्ति वरुणेश्वरी
 पद्य इत्यादि मया देव पुत्रा
 अती देव शोभा मया

शिवशक्ति मया अश्विनी मया
 अश्विनी मया अश्विनी मया
 अश्विनी मया

मातु देव अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी - pub.com मया अश्विनी
 अश्विनी

अश्विनी

मातुची अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी

अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी

अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी
 अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी अश्विनी

साक्षात्काराचे उ. ही आपली जी
 दीवनासाथे, लसिक लोह निहाळी फडहाचे
 पोदरीक झरक, कावपूर विठ्ठलाय व
 उद्युक्तीन आपले शरीर काय पुर्वक
 काडीक, लसका, पडिणी, कुण्ठ, लोकाची अजिबा
 काय हादी, आख्याने हे शीज पुत्र होत्यात
 वजनात वाढ होत राखिले काय हादी
 आख्याने वजन वाढव्यास भरता होते
 हादी आख्यापुती नेहमी कवळु बुधुन
 ह्यावीत.

सादी विविध रंगात येतात. हे
 प्रजातीवर अवयवुन विविध रंगातहये येते.
 लसापि, हीरती हादी सर्वात सामाकळ
 आहेत. उडद निळा, पितळा, हिरवा, काळा,
 गुंथाणी, काय आपले नांरिजी हे इतर रंग
 आहेत. हिरवी हीजारी हादी मुडान पांढरी
 असतात. हाती छंड अंदाजे 20 ते 300
 हादी असयेव्या बुछांमहये येत. लोवीक
 वादी जीवाकार असतात.

हे हि हि हेमी कुडवालीय
 सदरय आहे. ज्यामहये हिहीस वंशाचा
 समावेश आहे. सादांचा वापर मनुष्या
 वनावड्यासाठी केया जातो. शरीराचा कुर्जा
 देव्याच्या पुढीने ले अत्यंत पायदेचीर
 आहे याचा शोदर्य वावणारे फुडु म्हळुनही
 ओषधये जाते. करता त्यात असयेव्या
 पोषक तत्वांमुचे आपये शरीर निरोगी
 राहते. मातेच्या पुछांमहये आपुणाच्या
 गुणधर्ममुचे त्याचा पोषणाचा दर्जा दिव्या
 जातो. सादा हा केंच भाषेतुन आयेव्या
 बाव्द आहे. संस्कृतमहये त्याचा ह्यदा
 म्हणतात.